

چگونگی پیدایش جهان در آیه ۳۰ سوره انبیاء

مرضیه تالی طبسی^۱، بی بی حکیمه حسینی دولت آباد^۲

^۱ دانشجوی کارشناس ارشد دانشکده تربیت مدرس قرآن مشهد، talitabasi@iran.ir

^۲ استاد یار و عضو هیئت علمی دانشکده تربیت مدرس قرآن مشهد، hosseini.dolatabad@gmail.com

اسلام راهی برای شناخت آن ها نبوده است، مگر از طریق وحی و با پیشرفت علم و دانش بشری، برخی از آن ها معلوم گردیده و عظمت قرآن برای دانشمندان بیشتر آشکار گردیده که چگونه در ۱۴۰۰ سال پیش قرآن از آن ها یاد کرده، در حالی که بشر آن روز درکی از آن ها نداشتند، همان طور که بشر امروزی نیز در مواردی درکی از مسائل علمی قرآن ندارد و شاید هزاران سال لازم است بگذرد تا نکات دقیق علمی قرآن شناسایی شود.

یکی از این مسائل علمی قرآن چگونگی پیدایش جهان می باشد که در آیه ۳۰ سوره انبیاء به آن اشاره شده است و مفسران ویژه و پژوهشگران دینی با توجه به سیاق آیات و روایات نظریاتی در این باب ارائه کرده اند و از آن جایی که آفرینش جهان پدیده ای است که هیچ بشری شاهد آن نبوده دانشمندان سعی کرده اند با مدل سازی در آزمایشگاه و فرمول های ریاضی و ... فرضیاتی را ارائه دهند.

در میان این نظریات سه نظریه از همه مشهور تر است. نظریه اول نظریه مهبانگ است و نظریه دوم نظریه حالت پایدار است و نظریه ی سوم نظریه عالم پلازما و انفجار های کوچک است. در این مقاله ما سعی کردیم تا این سه نظریه را همراه با دیدگاه های تفسیری ذیل آیه ۳۰ سوره انبیاء را مورد بررسی قرار دهیم تا بباییم که دیدگاه های تفسیری با کدام نظریه علمی امروزی مشترکات و تطبیقات بیشتری دارد و کدام نظریه تاییدات بیشتری را به خود اختصاص داده است

معنای لغوی سماء

واژه «سماء» از نظر برخی لغت شناسان ریشه ی آرامی (سریانی - عربی) دارد که در قالب سماء تعریف شده است (مصطفوی، ۱۳۶۰: ج ۵، ۲۲۰). اصل واژه از سمو به معنای بلندی، علو و ارتفاع است. از این رو به هر چیز که فوق و بالای چیز دیگر و محیط بر آن است سماء اطلاق می شود (ابن منظور، ۱۴۱۴: ج ۱۴/۳۹۷؛ راغب اصفهانی، ۱۴۱۲: ج ۴۲۷؛ مصطفوی، ۱۳۶۰: ج ۵/۲۱۸). کلمه ی سماء در قرآن کریم در معانی و مصادیق متعددی به کار رفته است. جهت بالا (ابراهیم / ۲۴) جو زمین (ق / ۹) محل کرات بالا (فصلت / ۱۲) آسمان معنوی (سجده / ۵) و... (رضایی اصفهانی، ۱۳۸۱: ۹۵).

چکیده

چگونگی پیدایش جهان از پرسش هایی بوده که همواره ذهن بشر را به خود مشغول کرده است. قرآن کریم در آیات متعددی اشاراتی به این مسأله کرده و دانشمندان هم سعی بر آن داشته اند تا با مدل سازی در آزمایشگاه و فرمول های ریاضی نظریاتی مبنی بر چگونگی پیدایش جهان ارائه دهند. آیه ۳۰ سوره انبیاء یکی از آیاتی است که اشاره به روش اساسی ایجاد جهان میکنند لذا در این مقاله دیدگاه های مفسران و نظریات علمی از تحقیقات ارائه شده به روش توصیفی - تحلیلی مورد بررسی قرار گرفته است. بعضی صاحب نظران خواسته اند با انطباق آیات قرآنی با برخی از این نظریات علمی، اعجاز علمی قرآن را اثبات کنند، درابتدای مقاله دیدگاه - های مفسران بیان شده که به دنبال آن نظریات علمی مبنی بر پیدایش جهان و در ادامه بررسی و تطبیق این دوبا هم صورت گرفته که در نهایت به این نتیجه میرسیم که در میان نظریه ها و فرضیه ها، نظریه مهبانگ بهترین نظریه برای توضیح چگونگی پیدایش جهان ماست و توانسته موافقان و مؤیدان بیش تری را از میان دانشمندان و صاحبان نظریه ی علمی به خود اختصاص می دهد. گرچه باید اذعان کرد که علم به مرحله نهایی خود نرسیده، بنابراین هدف این پروژه برآن نیست که قرآن را با تئوری های زودگذر علم تطبیق دهد بلکه نمود اصلی اعجاز علمی قرآن این است که قرآن در ۱۴ قرن پیش از مسأله ای صحبت کرده که علم با تلاش فراوان خود هنوز به گوشه ای از آن رسیده است.

واژه های کلیدی: رتق - فتق - پیدایش - جهان - مهبانگ - قرآن - اعجاز علمی

مقدمه

قرآن با توجه به هدف نزول، کتاب انسان سازی است که تمامی مطالب آن در جهت رشد، تعالی، تربیت و تکامل اوست و به همین جهت، اشاراتی گذرا بر مسائل علمی و اسرار وجود و کائنات هستی دارد که نشان از اعجاز علمی قرآن است، مسائل علمی که قرآن به آن ها اشاره نموده اموری هستند که در صدر